

जानकारी:

- सडक बोर्ड नेपालले स्थानीय निकायका प्राविधिकहरूलाई १ (एक) दिने "सहजीकरण कार्यशाला गोष्ठी" संचालन गरेको मिति र स्थान निम्नानुसार छ ।

स्थान	मिति
१) सडक बोर्ड सभाकक्ष, मिनभवन, काठमाडौं	२०६६/०६/०१
२) जि.वि.स. सभाहल, चितवन	२०६६/०६/०६
३) जि.वि.स. सभाहल, महेन्द्रनगर	२०६६/०६/२३
४) जि.वि.स. सभाहल, सुर्खेत	२०६६/०६/२८
५) जि.वि.स. सभाहल, दमौली	२०६६/०७/११
६) जि.वि.स. सभाहल, विराटनगर	२०६६/०७/१८

- स्थानीय विकास मन्त्रालयले क्षेत्रिय स्तरमा आयोजना गरिएको वार्षिक प्रगति समिक्षा बैठकमा स्थानीय निकायका पदाधिकारीहरूसँग सहकार्य एवम् अन्तरक्रिया गरिएको ।

स्थान	मिति
१) स्थानीय विकास प्रशिक्षण केन्द्र, ललितपुर	२०६६/०६/२६
२) जि.वि.स. सभाहल, नेपालगञ्ज	२०६६/०६/२९
३) नगर प्रशिक्षण केन्द्र, नदीपुर, पोखरा	२०६६/०६/१५
४) इर्ष्टन स्टार होटलको सभाहल, विराटनगर	२०६६/०६/११

- सडक बोर्ड नेपालका पदाधिकारीहबाट पूर्वपश्चिम राजमार्ग, पृथ्वी राजमार्ग, जि.वि.स.मा क्रमशः काभ्रे, चरिकोट, सिन्धुली, चितवन, काठमाडौं, ललितपुर, भक्तपुर साथै नगरपालिकाहरूमा चरिकोट, कमलामाई, रत्ननगर को अनुगमन तथा निरीक्षण गरियो । उक्त अनुगमनका क्रममा केही निकायहरूमा सडक मर्मत कार्य सम्पादन गर्दा आइपरेका समस्याहरू बारे जानकारी लिइयो ।

सडक बोर्ड नेपाल

पो.ब.नं. ११४०६, अरनिको भवन, मीनभवन, काठमाडौं, नेपाल
 फोन नं.: ९७७-१-४४२३५१५/२९/३९, फ्याक्स: ९७७-१-४४२३५४४
 E-mail : roadsboard@wlink.com.np, info@roadsboardnepal.org
 Website: www.roadboardnepal.org

सडक बोर्डको बिधिवत स्थापना पश्चात यसले सामरिक महत्वका तथा स्थानीय महत्वका सडक संजालको योजनाबद्ध मर्मत संभारको लागि प्राथमिकताका आधारमा सम्बन्धित निकायहरूमा आर्थिक श्रोत उपलब्ध गराइआएको सवैलाई बिदितै छ । न्यूनतम आर्थिक श्रोतबाट सडकको मर्मत संभार कार्यको थालनी गरेको पनि छ बर्ष ब्यति भइसकेको छ । यस अवधिमा सडकको मर्मत संभार गर्न सडक बिभागको अलावा अन्य स्थानीय निकायहरू समेत सचेत एवम् सवल बन्दै आइरहेको तथ्यले आगामी दिनमा देशभित्रका मर्मत योग्य सडकहरूको स्थितिमा उल्लेख्य रूपमा सुधार हुदै जाने बिश्वास लिइएको छ । देशकै अत्यधिक ठूलो सम्पत्तिको रूपमा रहेका सडकहरूको योजनाबद्ध मर्मत संभार हुन नसके यसबाट हुने नोक्सानी तथा सडक प्रयोगकर्तामा पर्ने थप दायित्वको कारण देशको आर्थिक गतिबिधिमा ठूलो नकारात्मक असर पर्न जाने देखिन्छ । त्यसै कारण नेपाल सरकारले समेत बिषयको गाम्भिर्यतालाई बुझी मर्मत संभारको बिनियोजित बजेटमा बृद्धि गर्दै आइरहेको छ । तथापी करीब २० हजार किलोमिटर सडक लम्बाइ मर्मत योग्य अवस्थामा रहेको र नयाँ सडक थपिने कार्य तीब्र रूपमा भइरहेको अवस्थामा मौजुदा श्रोतबाट आवश्यकतालाई पुरा गर्न नसकिरहेको यथार्थ हो । एकातिर सडक लम्बाइ तीब्र गतीमा थपिने कार्य भइरहेको छ भने अर्कोतिर लयल(भलनरुमभचमम सडकको लम्बाइ पनि उल्लेख्य रूपमा बृद्धि हुदै गइरहेको छ जसको फलस्वरूप आगामी दिनमा फेल्टु पर्ने समस्यासंग पनि सतर्क हुन जरुरी भइसकेको छ । सडकको लम्बाइ र तीनलाई मर्मत योग्य बनाइराख्न आवश्यक पर्ने न्यूनतम श्रोत उपलब्ध नभएको अवस्थामा दबअपयिन ाबलतभलबलअभ को चाप थपिदै जानेछ र केही समयभित्र सो आवश्यकता पुरा नगरे अत्यधिक ठूलो धनराशी खर्च गरी पुनःस्थापन र पुननिर्माण गर्नुपर्ने अवस्था आउनेछ भने कतिपय सडकहरू उपयोगी नहुने अवस्थामा भग्नावशेषको रूपमा अंकित हुनेछन् । तसर्थ मर्मत संभारको लागि लभभम(दबकभम दगमनभत को आवश्यकता एकातिर छ भने सडक मर्मत संभार कार्यको ब्यवस्थापनमा पनि क्षमता बृद्धि लगायत समसामयिक सुधारको आवश्यकता अर्कोतिर रहेको छ ।

सडकको मर्मत अनर्तगत विचार गर्नुपर्ने कुराहरू:

- सडकको मर्मत अनर्तगत विचार गर्नुपर्ने कुराहरू :
 - सडक सम्बन्धी निकायले कुनै सडक वा सो मा रहेको पुललाई मर्मत सम्भारको लागि छनौट गरी मर्मत अनर्तगत देहायका कुराहरू विचार गर्नुपर्नेछ :-
 - कुनै सडकको मर्मत सम्भार सो सडकलाई बर्षभरि खुला र आवागमन गर्न सकिने अवस्थामा राख्ने उद्देश्यले गर्ने,
 - सडकको दायो वायो गरिने मर्मत सम्भार वा सुधारको काम सम्भावित पहिरो वा मूखलनलाई रोक्ने,
 - सो सडक प्रयोगकर्ताको सडक प्रयोग गर्दाको खर्चलाई कम गर्ने,
 - सडकको सुरक्षा गर्ने सम्बन्धी काम गर्दा धान्न सकिने र व्यावहारिक मिसिमको जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी उपाय अपनाउने ।
 - सडकलाई जुन स्तरको सडकको हो सो स्तरको सेवा प्रदायक क्षमतामा राख्ने ।
 - स्पष्टीकरण : सेवा प्रदायक क्षमता भन्नाले जुन स्तरको सडक हो सो स्तरको सडकमा हुनुपर्ने भौतिक तथा सवारी आवागमन क्षमता भएको अवस्थालाई सम्झनु पर्छ ।
 - बोर्डले विभिन्न प्रकारको सडकमा हुनुपर्ने सेवा प्रदायक क्षमता निर्धारण गर्न सक्नेछ ।
 - उपदाफ (२) वमोजिम बोर्डले विभिन्न प्रकारको सडकमा हुनुपर्ने सेवा प्रदायक क्षमता निर्धारण गर्दा सो सम्बन्धमा श्री ५ को सरकारको कुनै निकायले कुनै मापदण्ड तोकेको

भए सोही मापदण्डलाई आधार मान्नेछ र त्यसरी मापदण्ड नतोकेको भए तत्सम्बन्धी प्रचलित अर्न्तराष्ट्रिय मापदण्डलाई आधार मान्नेछ ।

२. वार्षिक सडक मर्मत सम्भार कार्यक्रम पेश गर्नुपर्ने :

- (१) ऐन तथा नियमावली वमोजिम सडक सम्बन्धी निकायले सडक मर्मत सम्भार गर्नको लागि बोर्ड समक्ष कार्यक्रम पठाउने ढाँचा बोर्डले निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ ।
- (२) एकभन्दा बढी सडकको उपदफा (१) वमोजिम मर्मत सम्भारको कार्यक्रम पठाउने सडक सम्बन्धी निकायले त्यसरी मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने सडक मध्ये कुन चाही सडकको मर्मत सम्भार प्राथमिकतामा पर्ने हो सो कुरा स्पष्ट रूपमा बोर्ड समक्ष कार्यक्रम पठाउदाका बखत खुलाउनु पर्नेछ ।

- (३) उपदफा (२) वमोजिम एकभन्दा बढी सडकको मर्मत सम्भार गर्न कार्यक्रम पेश भएकोमा त्यस्तो कार्यक्रम पेश गर्ने सडक सम्बन्धी निकायले प्राथमिकता तोकै वमोजिम बोर्डले कार्यक्रम स्वीकृत गर्नु पर्नेछ ।
- (४) यस दफा वमोजिमको व्यवस्था मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने सडकमा अवस्थित पुलको हकमा समेत आवश्यक हेरफेर सहित लागू हुनेछ ।

३. सडक मर्मत तथा सम्भारको मापदण्ड निर्धारण :

- (१) बोर्डले सडक मर्मत तथा सम्भारको मापदण्ड निर्धारण गरी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) वमोजिम मापदण्ड निर्धारण गर्दा राजमार्ग, सहायक राजमार्ग, सहरी मार्ग, जिल्ला मार्ग, ग्रामिण तथा कृषि सडक वा अन्य सडकको लागि एउटै वा छुट्टाछुट्टै मापदण्ड निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) वमोजिम निर्धारण गरिएको मापदण्डमा नियमित मर्मत सम्भार, पटके मर्मत, आवधिक मर्मत, पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण वा स्तर बृद्धिको लागि एकै किसिमका वा फरक फरक मापदण्ड हुन सक्नेछन् ।

- (४) सडकको मर्मत सम्भार गर्ने निकायले उपदफा (१) तथा उपदफा (२) वमोजिम निर्धारित मापदण्ड वमोजिम मर्म तथा सम्भार गर्नु पर्नेछ वमोजिम निर्धारित मापदण्ड वमोजिम मर्म तथा सम्भार गर्नु पर्नेछ ।

- (५) बोर्डले यस दफा वमोजिम निर्धारण गरेको मापदण्ड सडक सम्बन्धी निकाय, निर्माण व्यवसायसंग सम्बन्धित संस्था, स्थानीय पूर्वाधार तथा कृषि सडक विभाग तथा अन्य सम्बद्ध निकायमा पठाउनु पर्नेछ ।

४. सडक मर्मत सम्बन्धी अन्य कार्यविधि :

- (१) ऐन, नियमावली तथा यस निर्देशिकामा तोकिएको अतिरिक्त सडक मर्मत सम्भार सम्बन्धी अन्य कार्यविधि बोर्डले समय समयमा तोकिएदिए वमोजिम हुनेछ ।
- (२) सडक मर्मत सम्भार सम्बन्धमा ऐन, नियमावली, निर्देशिका तथा बोर्डले उपदफा (१) वमोजिम तोकिएको कार्यविधि विपरित गरिएको मर्मत सम्भारलाई बोर्डले स्वीकृत गर्नेछ वमोजिम तोकिएको कार्यविधि विपरित गरिएको मर्मत सम्भारलाई बोर्डले स्वीकृत गर्नेछैन ।

५. नियमित, पटके वा आवधिक मर्मत सम्भारको लागि सडक छनौटको प्राथमिकता :

बोर्डले सडक सम्बन्धी निकायबाट नियमित, पटके वा आवधिक मर्मत सम्भारको लागि पेश भएका सडकहरूलाई देहायको

आधारमा प्राथमिकता तोकौ क्रमशः सडकको छनौट गर्नु पर्नेछ :-

वार्षिक औसत दैनिक सवारी संख्या	सडकको अवस्था तथा पटके	पहाडी क्षेत्र		तराई क्षेत्र	
		नियमित	आवधिक तथा पटके	नियमित	आवधिक
५०० भन्दा बढी	राम्रो सामान्य खराब	१ ३ ९	१३ १५ -	२ ४ १०	१४ १६ -
५० देखि ५०० सम्म	राम्रो सामान्य खराब	५ ७ ११	१७ १९ -	६ ८ १२	१८ २० -
५० भन्दा कम	राम्रो सामान्य खराब	१३ १५ १७	१९ २१ -	१४ १६ १८	२० २२ -

६. नियमित, पटके वा आवधिक मर्मत सम्भारको लागि सडकको छनौट :

सडक सम्बन्धी निकायबाट नियमित, पटके वा आवधिक मर्मत सम्भारका लागि एकीकृत वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गर्न भनि लेखी आएका एकै प्रकारका सडकहरूमध्ये छनौट गर्दा बोर्डले देहायको आधारमा सबभन्दा बढी आवश्यक र उपयुक्त देखिएको सडकलाई पहिलो प्राथमिकता दिने गरी सडकको छनौट गर्नुपर्नेछ :-

- (क) सडकको लम्बाई तथा सडक सञ्जालमा सो सडकको महत्त्व,
- (ख) सडकबाट लाभान्वित हुने जनसंख्या,
- (ग) सडक मर्मत सम्भारबाट हुने आर्थिक लाभ,
- (घ) सडकको सतह तथा पेटी लगायत अन्य कुराहरूको भौतिक अवस्था,
- (ङ) सडक सम्बन्धी निकायको सो मर्मत सम्भार गर्न सक्ने संस्थागत व्यवस्था वा उपलब्ध जनशक्ति ।

७. नियमित मर्मत सम्भार गर्दा गरिने कार्यहरू :

- नियमित मर्मत सम्भार गर्दा देहाय वमोजिमका कार्यहरू गरिनेछ
- (क) सडक किनाराको मर्मत सम्भार,
- (ख) सडकमा उम्रेको घाँस सफा गर्ने,
- (ग) सडक किनाराको ढलको सफाई,
- (घ) कल्भर्ट सफाई,
- (ङ) ढललाई सामान्य रूपमा फेरवदल गर्ने,
- (च) पुलको सफाई,
- (छ) सडक बढार्ने,
- (ज) सामान्य खालतको पहिरो वा भूस्खलन हटाउने,
- (झ) सडकमा राखिएका अन्य संरचनाको (च्यबम गचलप्लागचम) सफाई ।

८. नियमित मर्मत सम्भारको लागि नर्स (त्यकक) बनाउने :

- (१) पटके मर्मत सम्भार गर्दा मुख्यतः देहाय वमोजिमका विशेष तथा सामान्य मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्य गर्नुपर्दछ : (क) पहाडी क्षेत्रको कालोपत्रे सडक सम्बन्धी नर्स, (ख) पहाडी क्षेत्रको कालोपत्र नभएका सडक सम्बन्धी नर्स, (ग) तराई क्षेत्रका कालोपत्रे भएका सडक सम्बन्धी नर्स, (घ) तराई क्षेत्रका कालोपत्र नभएका सडक सम्बन्धी नर्स, (ङ) पडाह तथा तराई क्षेत्रका शहरी सम्बन्धी नर्स ।

- (२) बोर्ड तथा सडक सम्बन्धी निकायले नियमित मर्मत सम्भारका लागि बनाएको नर्सका आधारमा नियमित मर्मत सम्भार सम्बन्धी कामको लागत अनुमान गर्नु पर्नेछ ।

९. पटके मर्मत सम्भार सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) पटके मर्मत सम्भार गर्दा मुख्यतः देहाय वमोजिमका विशेष तथा सामान्य मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्य गर्नुपर्दछ :-

(क) सामान्य कार्यहरू :-

- १) कालोपत्रे तथा ग्राभेल सडकमा पटहोल (एयतजयमि), प्याचिङ्ग (एबतअजफ्लन), रिर्सिलिङ्ग, सर्फोसिङ्ग, पेभमेण्ट ऐज, एप्रोच सडक मर्मत सम्बन्धी कार्य,

- २) ढल, कल्भर्ट, पहिरो सफा गर्ने,
- ३) सडक किनारा (क्जयगमिभच), माटे ढल मर्मत,
- ४) म्फ्लिभतयच, सडक चिन्ह, दूरी चिन्ह र म्चबष्ल ऋयखभच बदल्ने,
- ५) एचबउभत ध्वाँ म्फ्लिभतयच, दुरी चिन्ह, रेलिङ्ग, कल्भर्टको उभबमधर्बा, रिटेनिङ्ग वाल, चेक ड्र्याम, ऋदबलफभलत, लाचाफ्लन, ट्याष्प/भलनल्लभमचवल्लन सुख्खा ढल मर्मत गर्ने ।

(ख) विशेष कार्यहरू :-

- (१) कालोपत्रे सडकमा विस्तृत प्याचवर्क, रिटेनिङ्ग वाल, अन्य स्लोप स्टाव्लाइजेशन सम्बन्धी काम,
- (२) वायो इञ्जिनियरिङ्ग,
- (३) साना क्रास ड्रैन पुनर्स्थापना,
- (४) थप म्फ्लिभतयचक र ट्राफिक चिन्ह राख्ने,

- (५) सडक किनारा सुधार, सडक छेउको ढल पुनर्स्थापना,
- (६) नदी संरक्षण सम्बन्धी काम ।

(२) पटके मर्मत सम्भार सम्बन्धी काम गर्दा प्रत्येक सडक खण्डको लागि अलग(अलग कार्यक्रम बनाउनु पर्नेछ ।

- (३) पटके मर्मत सम्भारको लागि सडकको छनौट गर्ने सम्बन्धमा बोर्डले अलग ढाँचा बनाई लागू गर्नेछ ।

१०. आवधिक मर्मत सम्भार सम्बन्धी व्यवस्था : (१) बोर्डले सामान्यतया देहायको सडक देहायको अवधिमा आवधिक मर्मत सम्भारको लागि छनौट गर्नेछ :

- (क) तराईको कालोपत्रे सडक प्रत्येक सात वर्षमा,
- (ख) पहाडी कालोपत्रे सडक प्रत्येक छ वर्षमा,
- (ग) तराईको कालोपत्र नभएको ग्राभेल सडक प्रत्येक चार वर्षमा,
- (घ) पहाडी कालोपत्रे नभएको ग्राभेल सडक प्रत्येक तीन वर्षमा ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि विस्तृत आर्थिक विश्लेषणबाट १२ प्रतिशतको डिस्काउण्ट रेटमा लभत एचभकभलत खगिभ एयकप्लाखभ देखिएमा वा क्लतभचलबि च्लतभ या च्यतगचल १२ प्रतिशत भन्दा बढी देखिएमा त्यस्तो सडकको उपदफा (१) मा लेखिएको अवधि अगावै पनि आवधिक मर्मत सम्भार गराउन सकिनेछ ।

- (३) कुनै पनि सडक आवधिक मर्मत सम्भारको लागि छनौट गर्दा सो सडकको सो सम्बन्धी विस्तृत सर्भ तथा लेखाजोखा गरिएको हुनु पर्नेछ ।

०६६/०९/३० सम्मको वर्षमा आ.नं.२०६३/०६४ को कार्यक्रम											
वि.नं.	विवरण	स्वीकृत बजेट	कार्यक्रम प्राण	०६६ आषाढ महान्त सम्म खर्च		०६६ कार्तिक महान्त सम्मको खर्च		०६६ पौष महान्त सम्मको खर्च		हाल सम्मको निःकासा विथी	
				सम्म	खर्च	सम्म	खर्च	सम्म	खर्च	सम्म	खर्च
१	सडक विभाग	३३९,३०६,०००.००	३३९,३०६,०००.००	२६९,३०६,०००.००	२६९,३०६,०००.००	२६९,३०६,०००.००	२६९,३०६,०००.००	२६९,३०६,०००.००	२६९,३०६,०००.००	०%	०%
२	त्रिभुवा	६०६,०००,०००.००	६०६,०००,०००.००	६०६,०००,०००.००	६०६,०००,०००.००	६०६,०००,०००.००	६०६,०००,०००.००	६०६,०००,०००.००	६०६,०००,०००.००	०%	०%
३	नयाँ	३९३,०००,०००.००	३९३,०००,०००.००	३९३,०००,०००.००	३९३,०००,०००.००	३९३,०००,०००.००	३९३,०००,०००.००	३९३,०००,०००.००	३९३,०००,०००.००	०%	०%
	जम्मा	१,३२८,३०६,०००.००	१,३२८,३०६,०००.००	१,३२८,३०६,०००.००	१,३२८,३०६,०००.००	१,३२८,३०६,०००.००	१,३२८,३०६,०००.००	१,३२८,३०६,०००.००	१,३२८,३०६,०००.००	०%	०%